

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne: 11. 6. 2018
Čj. MSP-425/2017-OJD-SPZ/2
Počet listů:4
Přílohy:1

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Věc: obv. K.P. - stížnost pro porušení zákona

Příloha: trestní spis Okresního soudu v Karviné vedený pod sp.zn. 9 T 105/2016

V trestní věci vedené u Okresního soudu v Karviné pod sp. zn. 9 T 105/2016 proti obviněnému K.P. podávám podle § 266 odst. 1 tr. řádu ve prospěch obviněného K.P.,

stížnost pro porušení zákona

proti rozsudku Okresního soudu v Karviné ze dne 6.12.2016, č.j. 9 T 105/2016-217, který nabyl právní moci dne 29.12.2016.

Rozsudkem Okresního soudu v Karviné ze dne 6. 12. 2016, č.j. 9 T 105/2016-217, byl obviněný K.P. uznán vinným ze spáchání skutku právně kvalifikovaného jako přečin nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku, kterého se dopustil tím, že

dne 26. 6. 2015 kolem 01.00 hodin v Českém Těšíně, okres Karviná, na ulici Č. ve společně obývaném bytě po předchozím požití alkoholických nápojů a po předchozí slovní rozepři fyzicky napadl svou tehdejší družku J.I., tak, že ji nejméně dvakrát udeřil pěstí do hlavy a jedenkrát ji kopl do oblasti levého stehna, pak odešel do kuchyně, odkud se vrátil s kuchyňským nožem s délkou čepele 14 cm, a s tímto nožem v ruce, kterým mířil proti břichu J. I., jí vyhrožoval, že ji zabije, kdy tato z obavy, že K. P. své výhrůžky uskuteční, uchopila levou rukou za ostří tohoto nože a snažila se mu jej vykrotit z ruky, přičemž v důsledku jednání K. P. J.I. utrpěla povrchovou ranku na temenní části hlavy, povrchovou ranku na zápěstí pravé ruky a 3 drobné ranky na dlani levé ruky bez poruchy šlachového aparátu, plošné hematomy zad a hematomy na pravém stehně, kterážto zranění si vyžádala pouze prvotní lékařské ošetření bez nutnosti následné léčby.

Dle § 353 odst. 2 trestního zákoníku byl obviněný odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou let s dohledem, vykonávaným v rozsahu stanoveném v § 49 až § 51 trestního zákoníku.

Dle § 85 odst. 2 trestního zákoníku mu bylo uloženo omezení, aby se v průběhu zkušební doby zdržel požívání alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek a aby se na vyzvání probačního úředníka vždy podrobil testu na alkohol nebo jiné návykové látky.

Dle § 228 odst. 1 trestního řádu byla obviněnému P. uložena povinnost nahradit poškozené Revírní bratrské pokladně, zdravotní pojišťovně, se sídlem Michálkovická 108, Slezská Ostrava, škodu ve výši 4.826,- Kč.

Obviněný P. se ihned po vyhlášení rozhodnutí výslovně vzdal práva odvolání, a to i za osoby ze zákona oprávněné.

Poškozené Revírní bratrské pokladně, zdravotní pojišťovně, která se - na rozdíl od poškozené J. I. - řádně a včas připojila k trestnímu řízení s nárokem na náhradu nákladů, vynaložených na ošetření poškozené J.I., byl rozsudek doručen dne 19. 12. 2016. Okresní státní zastupitelství v Karviné rozsudek obdrželo dne 20. 12. 2016.

Z obsahu trestního spisu sp. zn. 9 T 105/2016 bylo dále zjištěno, že proti K.P. bylo podle ust. § 160 odst. 1 tr. řádu usnesením policejního orgánu Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, územního odboru Karviná, 1. oddělení obecné kriminality SKPV, ze dne 27. 6. 2015, č.j. KRPT-140602-48/TČ-2015-070371 (viz č. 1. 95- 96 trestního spisu) zahájeno trestní stíhání pro zločin těžkého ublížení na zdraví ve stádiu pokusu dle § 21 odst. 1 trestního zákoníku k § 145 odst. 1 trestního zákoníku, kterého se měl dopustit tím, že *„dne 26. 6. 2015 kolem 01.00 hodin v Českém Těšíně, okres Karviná, na ulici Č., ve společně obývaném bytě, pod vlivem alkoholu a po předchozí slovní rozepři, fyzicky napadl svou družku J.I., tak, že ji několikrát uhodil pěstí do hlavy, kopl ji do oblasti levého stehna, znovu uhodil pěstí do obličeje, následně si došel do kuchyně pro kuchyňský nůž s délkou čepele 14 cm, a se slovy „já tě zabiju“ zvedl ruku, ve které svíral nůž, nad hlavu, a ve chvíli, kdy se snažil zaútočit nožem proti hlavě své družky, mu družka v útoku zabránila tím, že ho chytla za ruku, ve které svíral nůž, aktivně se bránila a ve snaze sebrat mu nůž z ruky se pořezala na levé ruce a došlo u ní ke zranění v podobě povrchových řezných ran na dlani a prstech levé ruky, drobných ranek na pravé ruce v oblasti zápěstí a dalších zhmožděnin, což si vyžádalo ošetření v NsP Karviná – Ráj s dosud neupřesněnou dobou léčení.“*

Dne 27. 6. 2015 bylo shora uvedené usnesení policejního orgánu doručeno jak obviněnému, tak jeho obhájkyňi, prostřednictvím které podal dne 29. 6. 2015 obv. K.P. stížnost. Tuto stížnost obviněného zamítla dozorující státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Karviné usnesením ze dne 17. 8. 2015, sp. zn. 2 ZT 163/2015, dle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu jako nedůvodnou. V odůvodnění rozhodnutí však neopomněla zdůraznit, že věc je nutno náležitě prošetřit a že meritorně bude možno rozhodnout až po shromáždění veškerého důkazního materiálu, který může přispět k náležitému objasnění věci.

Primární projev vůle, t.j., aby druh byl trestně stíhán pro skutek, kterým jí tělesně ublížil, učinila poškozená J.I. v rámci podání trestního oznámení dne 26. 6. 2015, jak je zřejmé

z protokolu Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, územního odboru Karviná, obvodního oddělení Policie ČR, č.j. KRPT-140602-13/TC-2015-070311 (viz č. l. 4 trestního spisu).

Den na to, t.j. 27. 6. 2015, k otázce zpětvzetí souhlasu poškozená J.I. deklarovala následující: „*Pokud se mám vyjádřit k okolnostem a průběhu mého napadení ze strany mého druhu K. P. ze dne 26. 6. 2015, tak uvádím, že nechci, aby byl můj druh za to, co mi toho dne udělal, trestně stíhán. Z tohoto důvodu taky беру zpět svůj souhlas k jeho trestnímu stíhání, který jsem udělila do protokolu dne 26. 6. 2015, když jsem na svého druhu podávala trestní oznámení. Rozmyslela jsem si to dobře a rozhodla jsem se tak sama o své vůli. Byla jsem poučena o tom, že jednou odepřený souhlas nelze vzít zpět, a i přesto na tom trvám – nechci, aby byl můj druh trestně stíhán, a proto беру svůj souhlas zpět.*“ V rámci závěrečné otázky vyslychajícího, pokud by došlo ke změně právní kvalifikace a trestní stíhání jejího druhu obv. K.P. bylo podmíněno jejím souhlasem, a jeho trestní stíhání by muselo být zastaveno, jelikož vzala svůj souhlas ve smyslu § 163 odst. 2 věty třetí trestního řádu zpět, svědkyně uvedla, „*že si tuto skutečnost uvědomuje dobře a trvá na tom, že nechce, aby byl její druh stíhán. Chtěla, aby byl co nejdříve propuštěn ze zadržení, a aby se policie touto záležitostí už více nezabývala. Z toho důvodu nežádala žádnou krátkodobou ochranu, ani vykázání druhu z obydlí na dobu 10-ti dní. Byla si jistá, že jí neublíží, strach z něho tehdy už neměla. Stalo se prvně a ona mu nechtěla zkazit život, chtěla mu dát ještě šanci. Hodlala s ním dále žít.*“

Na základě důkazů, opatřených v průběhu vyšetřování, policejní orgán přistoupil dne 15. 10. 2015 ke změně právní kvalifikace a skutek nově právně posoudil pouze jako přečin ublížení na zdraví ve stádiu pokusu dle § 21 odst. 1 trestního zákoníku k § 146 odst. 1 trestního zákoníku a jako přečin nebezpečného vyhrožování dle § 353 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku (viz č. l. 97 trestního spisu).

Podle § 163 odst. 1 trestního řádu trestní stíhání pro trestné činy taxativně uvedené v tomto ustanovení m. j. ublížení na zdraví (§ 146 trestního zákoníku) a nebezpečného vyhrožování (§ 353 trestního zákoníku) proti tomu, kdo je ve vztahu k poškozenému osobou, vůči níž by měl poškozený jako svědek právo odepřít výpověď (§ 100 odst. 2), lze zahájit a v již zahájeném trestním stíhání pokračovat pouze se souhlasem poškozeného.

Podle § 163 odst. 2 trestního řádu platí, nepředloží-li poškozený své vyjádření státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu písemně, zaznamená se jeho obsah do protokolu. Souhlas s trestním stíháním může poškozený výslovným prohlášením vzít kdykoli zpět, a to až do doby, než se odvolací soud odebere k závěrečné poradě. Výslovně odepřený souhlas však nelze znovu udělit.

V této souvislosti je zapotřebí akcentovat, že trestné činy, pro které bylo proti obviněnému vedeno trestní stíhání, jsou vyjmenovány v ustanovení § 163 odst. 1 trestního řádu, přičemž podle výkladu textu shora uvedeného zákonného ustanovení ale výslovně odepřený souhlas poškozeného s trestním stíháním obviněného nebo jeho zpětvzetí má účinky abolicie jednou provždy. V trestním stíhání tudíž nelze pokračovat ani tehdy, jestliže v následujícím období zanikl poměr mezi poškozeným a pachatelem, tímto ustanovením předpokládaný. Obviněný však má možnost žádat o pokračování v trestním stíhání dle § 11 odst. 4 trestního řádu.

Jak bylo zmíněno již shora, poškozená vzala zpět souhlas s trestním stíháním svého druhu, obv. K.P., v době, kdy předmětný skutek byl právně kvalifikován jako pokus zločinu těžkého ublížení na zdraví dle § 21 odst. 1 trestního zákoníku k § 145 odst. 1 trestního zákoníku, čili

z pohledu úpravy ust. § 163 odst. 1 trestního řádu nešlo o protiprávní konání, spadající do kategorie tzv. deliktů stíhaných ke zmocnění, avšak ke dni 15. 10. 2015 došlo k zásadní změně.

V návaznosti na zjištěnou okolnost, tzn. na existenci zpětvzetí souhlasu poškozenou s trestním stíháním obviněného za stavu, kdy se již projev vůle poškozené stal relevantním vzhledem k nově aplikované právní kvalifikaci vyšetřovaného skutku, bylo trestní stíhání obv. K. P. dle § 172 odst. 1 písm. d) trestního řádu rozhodnutím státní zástupkyně Okresního státního zastupitelství v Karviné ze dne 9. 11. 2015, sp. zn. 2 ZT 163/2015 (viz č. 1. 134 – 138 trestního spisu) ve spojení s opravným usnesením ohledně poučení ve smyslu § 11 odst. 4 tr. řádu zastaveno z důvodu uvedeného v ust. § 11 odst. 1 písm. i) trestního řádu, v tehdy úč. znění, tedy z důvodu nepřipustnosti trestního stíhání právě s ohledem na zpětvzetí souhlasu poškozenou družkou.

Poté, co toto rozhodnutí dne 19. 2. 2016 nabylo právní moci, přezkoumalo jej Nejvyšší státní zastupitelství. Nejvyšší státní zástupce usnesením ze dne 18. 3. 2016, sp. zn. 1 NZA 1130/2015, rozhodl tak, že jej dle § 174a odst. 1 trestního řádu za použití § 8 odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, zrušil, neboť ho shledal nezákonným. Svůj postup odůvodnil tím, že orgány činné v trestním řízení opomenuly fakt, že obv. K.P. byl v kritické době psychiatrickým pacientem, v minulosti podstoupil protialkoholní léčbu, posledních čtrnáct dnů před inkriminovaným jednáním neužíval předepsané medikamenty, nedostavil se ve sjednaném termínu k psychiatrickému vyšetření, což vyvolalo výrazné zhoršení jeho zdravotního stavu, a před konfliktem navíc po dobu celého týdne konzumoval společně se svou družkou víno, a proto nebylo možné ve věci učinit spolehlivý a jednoznačný závěr o tom, že obv. P. naplnil svým jednáním všechny zákonné znaky pokusu přečinu ublížení na zdraví dle § 21 odst. 1, § 146 odst. 1 tr. zákoníku a přečinu nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1, 2 písm. c) tr. zákoníku, respektive všechny pojmové znaky těchto trestných činů. Shora uvedené skutečnosti mohly a také měly vést k pochybnostem o duševním stavu obviněného v době spáchání stíhaných činů. Policejní orgán měl dle názoru Nejvyššího státního zastupitelství přibrat k řízení za účelem znaleckého psychiatrického zkoumání znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, aby byly odstraněny pochybnosti o duševním stavu obviněného v době spáchání činu. Teprve podle závěrů podaného znaleckého posudku bylo dle názoru nejvyššího státního zastupitelství možné definitivně vyhodnotit otázku přičetnosti obviněného i případné podmínky pro uložení ochranného léčení (obligatorně podle § 99 odst. 1 tr. zákoníku nebo fakultativně podle § 99 odst. 2 tr. zákoníku). V případě, že by obviněný nebyl shledán přičetným, v důsledku čehož by jím spáchanému skutku od počátku trestního stíhání chyběl jeden z pojmových znaků trestného činu, trestní stíhání by muselo být zastaveno podle § 172 odst. 1 písm. e) tr. řádu, kdy se jedná o rozhodnutí, které je pro obviněného příznivější, než je tomu v případě postupu podle § 172 odst. 1 písm. d) tr. řádu z důvodu § 11 odst. 1 písm. i) trestního řádu, v účinném znění. Současně bylo třeba spolehlivě objasnit, zda se obviněný nepřivedl do stavu nepřičetnosti zaviněně požitím alkoholu nebo aplikací jiné návykové látky či nikoliv, a pokud by se jednalo o zaviněné přivedení se do stavu nepřičetnosti, bylo třeba zkoumat obsah zavinění, což by vedlo k příslušné právní kvalifikaci, buď jako trestného činu opilství dle § 360 odst. 1 trestního zákoníku, resp. dle § 360 odst. 2 trestního zákoníku.

Proto bylo v závěru rozhodnutí nejvyššího státního zástupce proklamováno, že v dalším průběhu přípravného řízení státní zástupkyně posoudí v intencích tohoto rozhodnutí stávající skutková zjištění. Zajistí, aby bylo doplněno dokazování v naznačeném směru, případně v rámci svých dozorových oprávnění přispěje k tomu, aby byly provedeny další důkazy, jejichž potřeba by vyvstala na základě doplněného dokazování, a učiní odpovídající a náležitě

odůvodněné skutkové a právní závěry, přičemž bude vázána právním názorem, vysloveným v předmětném rozhodnutí nejvyššího státního zástupce.

Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, vypracovaného v rámci přípravného řízení trestního (viz č. l. 145 – 161 trestního spisu), m. j. vyplynulo, že obv. K. P. v době spáchání trestného činu netrpěl duševní chorobou ani významnější duševní poruchou. Znalec u něj zjistil závislost na alkoholu, projevující se puzením k pití, poruchovou kontrolou pití, somatickým odvykacím stavem, nárůstem tolerance, postupným zanedbáváním jiných potěšení a pokračováním v pití přes zjevně škodlivé důsledky (hepatopatie, epileptické záchvaty). Na rozpoznávací a ovládací schopnosti obviněného neměla vliv žádná duševní choroba ani významnější duševní porucha. Závislost sama o sobě neovlivňuje rozpoznávací a ovládací schopnosti. Tyto byly ovlivněny prostou opilostí. Obviněný byl v době činu schopen rozpoznat nebezpečnost svého jednání a své jednání ovládat. Jeho rozpoznávací a ovládací schopnosti byly v důsledku prosté opilosti středního stupně sníženy lehce, nepodstatně. Pobyt obviněného na svobodě nebyl z hlediska psychiatrického pro společnost nebezpečný. Ochranné léčení znalec nedoporučil s ohledem na osobnostní nevyváženost a životní styl obviněného, absenci motivace, zázemí a mizivé výsledky dosavadního léčení.

Na závěry forenzní expertízy nereagovalo Okresní státní zastupitelství v Karviné tak, že by přihlédlo ke zpětvzetí souhlasu poškozenou J.I. s trestním stíháním obviněného dne 27. 6. 2015, o čemž svědčí další postup dozorové státní zástupkyně.

Po ověření, že v době ukončení vyšetřování obviněný s poškozenou již v družském poměru nežil, byl zvolen postup dle § 176 odst. 1 trestního řádu, t.j. dne 30. 8. 2016 došlo u Okresního soudu v Karviné k podání obžaloby pod sp. zn. 2 ZT 163/2015, v níž bylo obviněnému K. P. kladeno za vinu jednání, právně kvalifikované jako pokus přečinu ublížení na zdraví dle § 21 odst. 1 trestního zákoníku k § 146 odst. 1 trestního zákoníku, spáchaný v jednočinném souběhu s přečinem nebezpečného vyhrožování dle § 353 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku.

V odůvodnění obžaloby bylo výslovně uvedeno: „Vzhledem k tomu, že poškozená v době ukončení vyšetřování již nebyla družkou obviněného, ustanovení § 163 trestního řádu již v této věci nelze užít a bylo přistoupeno k podání obžaloby, když ze závěrů znaleckého posudku bylo zjištěno, že obviněný byl v době činu trestně odpovědný.“

Nalézací soud, resp. samosoudce nepochybně tento vadný právní názor sdílel, neboť po přezkoumání obžaloby dle § 314c odst. 1 trestního řádu ve spojitosti s § 186 písm. c) trestního řádu neshledal v intencích § 188 odst. 1 písm. c) trestního řádu důvody pro postup dle § 314c odst. 1 písm. a) trestního řádu, t.j. trestní stíhání nezastavil, byť ve věci existovaly okolnosti uvedené v § 172 odst. 1 písm. d) trestního řádu. Oproti tomu dle § 314d odst. 1 trestního řádu nařídil ve věci hlavní líčení.

K deliktnímu počínání svého někdejšího druha byla u hlavního líčení konaného dne 6. 12. 2016 soudem vyslechnuta v procesním postavení svědkyně J.I. (viz č. l. 213 – 215 trestního spisu), která v úvodu výpovědi prohlásila, že k obviněnému není v příbuzenském vztahu, nemá důvod odepřít výpověď a vypovídat bude. K dotazu samosoudce pak jmenovaná uvedla, že v roce 2015 družkou obv. K.P. byla.

Po realizovaném soudním řízení vydal soud I. stupně dne 6. 12. 2016 ve věci odsuzující rozsudek citovaný shora, který nabyl právní moci dne 29. 12. 2016.

V odůvodnění rozsudku se nalézací soud již vztahem obviněného a poškozené, resp. původní existencí a následným zánikem jejich družského soužití nikterak nezabýval, poněvadž to evidentně nepovažoval za skutečnost důležitou pro výsledek trestního stíhání. Okolnost, že J. I. byla v den spáchání trestné činnosti družkou obviněného, však soud vyjádřil ve skutkové větě výroku o vině formou „fyzicky napadl svou tehdejší družku J.I.“.

Podle již výše zmíněného § 163 odst. 1 tr. řádu trestní stíhání pro trestné činy taxativně uvedené v tomto ustanovení mimo jiné pro trestné činy ublížení na zdraví podle § 146 trestního zákoníku a nebezpečného vyhrožování podle § 353 trestního zákoníku proti tomu, kdo je ve vztahu k poškozenému osobou, vůči níž by měl poškozený jako svědek právo odepřít výpověď (§ 100 odst. 2), tedy i manželem, partnerem nebo druhem, lze zahájit a v již zahájeném trestním stíhání pokračovat pouze se souhlasem poškozeného. Z odstavce druhého téhož zákonného ustanovení přitom vyplývá, že souhlas s trestním stíháním může poškozený výslovným prohlášením vzít kdykoli zpět, a to až do doby, než se odvolací soud odebere k závěrečné poradě. Výslovně odepřený souhlas však nelze znovu udělit.

Porušení zákona napadeným rozsudkem spočívá v tom, že nalézací soud nevzal v potaz okolnost, že poškozená J.I. dne 27. 6. 2015, tedy již ve stádiu přípravného řízení, v průběhu své svědecké výpovědi (viz č. 1. 113 trestního spisu Okresního soudu v Karviné sp. zn. 9 T 105/2016) s odkazem na § 163 trestního řádu po náležitém procesním poučení výslovným prohlášením vzala zpět souhlas se zahájením trestního stíhání svého tehdejšího druha, K. P., a byť následně druhovský poměr zanikl, dle výkladu textu shora citovaného ustanovení trestního řádu má výslovně odepřený souhlas nebo jeho zpětvzetí účinky abolicie jednou provždy. V trestním stíhání nelze tudíž pokračovat ani tehdy, jestliže by po odepření souhlasu na tom poškozený později trval, popř. proto, že zanikl poměr mezi poškozeným a pachatelem, předpokládaný v odstavci 1 (obviněný má však možnost žádat o pokračování v trestním stíhání podle § 11 odst. 4 tr. řádu).

S ohledem na shora uvedené nezbyvá než konstatovat, že soud po obdržení obžaloby nepostupoval v souladu s výkladem znění ustanovení § 163 odst. 1,2 trestního řádu, byť tento jednoznačně hovoří o absolutních, resp. nezvratitelných účincích zpětvzetí souhlasu k trestnímu stíhání pachatele ze strany poškozeného, a to i za situace, že posléze mezi nimi dojde k zániku poměru, definovaného v ust. § 163 odst. 1 trestního řádu.

Po posouzení všech skutečností uvedených shora proto **n a v r h u j i**, aby Nejvyšší soud ČR:

- 1) Podle ustanovení § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že pravomocným rozsudkem Okresního soudu v Karviné ze dne 6. 12. 2016, č.j. 9 T 105/2016-217, byl porušen zákon v neprospěch obviněného K.P., a to v ust. § 163 odst. 1, 2 trestního řádu ve vztahu k § 353 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku, a v řízením předcházejícím v ust. § 2 odst. 1, odst. 6 tr. řádu;
- 2) podle ustanovení § 269 odst. 2 tr. řádu tento rozsudek zrušil, stejně jako další rozhodnutí na něj obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a
- 3) dále postupoval podle § 270 odst. 1 tr. řádu a přikázal Okresnímu soudu v Karviné, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [3 Tz 24/2018](#)